

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28CoPr/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120206741
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2120206741.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, C., proti žalovaným: 1/ PHC, s.r.o., so sídlom Jaslovské Bohunice 163, IČO: 34 116 150 (vymazaný z obchodného registra dňa 12.6.2024), 2/ D. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F., o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o zaplatenie nevyplatenej mzdy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 13. februára 2024 č.k. PN-20Cpr/42/2020-169, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd odvolacie konanie voči žalovanému 1/ **z a s t a v u j e**.
- II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a V. **p o t v r d z u j e**.
- III. Žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.
- IV. Žalobca a žalovaný 1/ nemajú navzájom právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.482,72 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. žalobu voči žalovanému 1/ vo zvyšku zamietol; výrokom III. žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietol; výrokom IV. žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ nepriznal a výrokom V. žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/ nepriznal.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 1 ods. 4, § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 61 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, § 77, § 79 ods. 1, 2, § 118 ods. 1, § 129 ods. 1, 3, § 130 ods. 1, 2, 4, 8 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení účinnom v čase dania výpovede (ďalej len „Zákonník práce“ alebo „ZP“), § 20 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 133 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), § 191 ods. 1, § 137 písm. d/, § 205, § 316 ods. 1, § 319 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Vecne dôvodil, že žalobca sa žalobou z 26.8.2020, doručenou súdu 28.8.2020, v spojení s jej doplneniami (podaním z 13.10.2020, do zápisnice na informatívnom výsluchu dňa 4.12.2020, do zápisnice na pojednávaní dňa 28.6.2021, do zápisnice o výsluchu dňa 10.8.2023), domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z roku 2010 je neplatné a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi mzdu za obdobie január až október roku 2017 v sume 500.000 eur, ako aj priznania nároku na náhradu trov konania. Z uznesenia č.k. 20Cpr/42/2020-50 zo dňa 8.7.2021 vyplýva, že žalovanými v konaní sú žalovaní 1/ a 2/. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že žalovaný

2/ ako konateľ žalovaného 1/ si bol vedomý skutočnosti, že po dosiahnutí dôchodkového veku musí žalobcovi ako riadnemu zamestnancovi vyplatiť odchodné, a preto pristúpil k tomu, že žalobcu dva mesiace pred takýmto nárokom prepustil, čím ho obral o vyplatenie odchodného po vzniku nároku na starobný dôchodok. Svoju prácu si žalobca vykonával riadne, čestne, neporušil závažne pracovnú disciplínu a ani nebol odsúdený pre úmyselný trestný čin. Žalovaný 2/ vykonal prepustenie žalobcu bez relevantných dôvodov. Taktiež mu od 1.1.2017 do 4.10.2017 nedával peniaze na účet s odôvodnením, že peniaze mu vyplatí až vtedy, keď mu splatia faktúru. K nezákonnému prepusteniu žalobcu prišlo v roku 2010. V doplnení žaloby zo dňa 13.10.2020 žalobca uviedol, že v presne neurčený deň mesiaca jún roku 2010 mu žalovaný 2/ po námietke žalobcu na výšku výplaty za mesiac máj 2010 uviedol, že užho skončil a už sa viac nemá vracieť, čo žalobca považuje za vypočítavosť a nezákonný krok, nakoľko to bolo presne dva mesiace pred dovŕšením jeho dôchodkového veku (t.j. 62) a nároku na starobný dôchodok. Týmto jeho krokom bolo žalobcovi upreté právo na vyplatenie odchodného v zmysle vtedy platného Zákonníka práce. V období tesne pred dovŕšením nároku na starobný dôchodok, bol žalobca aj chránenou osobou - zamestnancom. Žalovaný 2/ - konateľ a zodpovedná osoba mu v období od mesiaca január až 4.10.2017 nevyplatil ani cent za žalobcom odpracovanú prácu, teda u neho desať mesiacov pracoval zadarmo, pričom ani po viacerých slovných urgenciách neprišlo k vyplateniu žiadnej čiastky za odvedenú prácu. V uvedenej spoločnosti žalobca pracoval ako vodič nákladného vozidla (domiešavaču). Po výpovedi v júni 2010 odišiel žalobca pracovať do inej firmy, kde po čase za ním žalovaný 2/ prišiel a prosil ho, aby sa vrátil, že všetko bude inak. K listinným podkladom, ako napr. pracovná zmluva, výpoveď zo zamestnania a pod. žalobca uviedol, že týmito nedisponuje, pretože tieto by sa mali všetky nachádzať u žalovaného 2/ - konateľa a zodpovednej osoby. Skutočnosti, ktoré kladie ako predmet žaloby (nezákonné prepustenie v roku 2010 a následné nevyplácanie mzdy v roku 2017) mu vedia dosvedčiť svedkovia. Na súd sa obrátil až po vyčerpaní všetkých jemu dostupných možností, ako ústnych urgencií žalovaného 2/, trestného oznámenia, podania na daňový úrad, finančnú správu, sociálnu poisťovňu a pod. Tieto jeho podania boli však bezúspešné. V doplnení žaloby do zápisnice na informatívnom výsluchu dňa 4.12.2020 žalobca uviedol, že u žalovaného pracoval od roku 2007, v roku 2010 prišlo k ukončeniu pracovného pomeru výpoveďou. K žalovanému opätovne nastúpil v roku 2013. Žalovaný žalobcovi nevyplatil mzdu za mesiace január až október 2017, ani neposkytol daňové priznanie za uvedené obdobie. Žalobca nevie presné dátumy, či už vzniku pracovného pomeru alebo jeho ukončenia, keďže nemá listinné dôkazy, preto žiadal súd, aby ich vyžiadal od žalovaného. Žalovaný ho nevedol ako kvalifikovanú pracovnú silu. K uvedeným skutočnostiam nemá žiadne listinné dôkazy, čo sa týka vzniku, skončenia pracovného pomeru, ani pracovného pomeru, ktorý opätovne vznikol v roku 2013. Žalobca ďalej uviedol, že sa vedie voči žalovanému trestné a daňové konanie na podnet žalobcu vo veci neodvedenia dane a nevyplatenia mzdy. V doplnení žaloby do zápisnice na pojednávaní dňa 28.6.2021 žalobca uviedol, že žiadne doklady k pracovnému pomeru nemá, dokladá uznesenie z konania na polícii, ktoré sa konalo ohľadom nevyplatenia mzdy a potvrdenie o trvaní dohody o vykonaní práce z 23.3.2021. V doplnení žaloby do zápisnice na informatívnom výsluchu dňa 10.8.2023 žalobca uviedol, že žiada sumu 500.000 eur, keďže v obdobnej veci jeden východniar vysúdil sumu 600.000 eur. Ďalej žalobca uviedol, že keď ho zamestnávateľ vyhodil, po troch rokoch prišiel do práce.

4. Ako dôkazy žalobca predložil Zápisnicu o ústnom pojednávaní z 5.8.2020, Uznesenie ORPZ v Trnave ČVS:ORP-2495/JP-TT-2017 z 2.11.2018, Potvrdenie z 23.3.2021, Oznámenie o vybavení podania zo dňa 27.7.2023, Oznámenie o postúpení podania z 15.11.2023. Ďalej žalobca navrhol doplniť dokazovanie vyžiadaním evidencie jeho pracovných pomerov zo Sociálnej poisťovne. Žalobca tiež navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedkov: F. G., H. G., I. J., G. B., K. G., H. K., L. M., N. K., M. K., A. L. M..

5. Žalovaný 1/ a 2/ sa k žalobe nevyjadrili, dôkazy neoznačili.

6. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, listinnými dôkazmi vyžiadanými v zmysle návrhu žalobcu (odpoveď Sociálnej poisťovne z 13.7.2021, výpis zo Sociálnej poisťovne), ako aj listinnými dôkazmi vyžiadanými súdom v súlade s § 319 CSP, a síce Vyšetrovacím spisom ORPZ v Trnave ČVS:ORP-2495/JP-TT-2017 (z neho Zápisnica o trestnom oznámení zo dňa 27.11.2017, Uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 15.1.2018, Uznesenie o zrušení obvinenia zo dňa 19.1.2018, Zápisnica o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 23.1.2018, Zápisnica o výsluchu svedka D. E. zo dňa 30.1.2018, Pracovná zmluva zo dňa 19.10.2015, Dohoda o skončení pracovného pomeru zo dňa 31.7.2017, výplatné pásky za mesiace 1, 2, 4, 5, 6, 7/2017), pričom

pojednával v neprítomnosti žalovaných 1/ a 2/, ktorí mali predvolanie doručené a svoju neprítomnosť neospravedlnili, o odročenie pojednávania nežiadali.

7. Podľa skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, zo Zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného (žalobcu) zo dňa 23.1.2018 (č.l. 26 vyšetrovacieho spisu), ako aj zo Zápisnice o výsluchu svedka (žalovaného 2/) zo dňa 30.1.2018 (č.l. 35 vyš. spisu), v spojení s Dohodou o skončení pracovného pomeru zo dňa 31.7.2017 (č.l. 156 vyš. spisu) vyplynulo, že medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným 1/ ako zamestnávateľom vznikol pracovný pomer dňa 3.3.2014. Z Dohody o skončení pracovného pomeru zo dňa 31.7.2017 (č.l. 156 vyš. spisu) v spojení so Zápisnicou o trestnom oznámení zo dňa 27.11.2017 (č.l. 1 vyš. spisu), Zápisnicou o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 23.1.2018 (č.l. 26 vyš. spisu) a Zápisnicou o výsluchu svedka zo dňa 30.1.2018 (č.l. 35 vyš. spisu) vyplynulo, že tento pracovný pomer bol ukončený dohodou ku dňu 31.7.2017. Zo Zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 27.11.2017 (č.l. 1 vyš. spisu) a Zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 23.1.2018 (č.l. 26 vyšetrovacieho spisu) vyplynulo, že žalobca pri výsluchoch uviedol, že od začiatku roka 2017 mu žalovaný 2/ platil v hotovosti a z mesiacov január, február, marec a apríl mu vyplatil 2.000 eur, odvtedy mu nič nezaplatil, pričom nemal vyplatenú mzdu za máj 2017 v sume 670,40 eura, za jún 2017 v sume 408,15 eura a za júl 2017 v sume 404,17 eura, t.j. spolu sumu 1.482,72 eura. Zo Zápisnice o výsluchu svedka zo dňa 30.1.2018 (č.l. 35 vyš. spisu) vyplynulo, že žalovaný 2/ potvrdil dlh žalovaného 1/ na nevyplatenej mzde žalobcovi za máj 2017 vo výške 670,40 eura, za jún 2017 vo výške 408,15 eura a za júl 2017 vo výške 404,17 eura, t.j. spolu v sume 1.482,72 eura. Z výplatných pásov žalobcu (čl. 157-159 vyš. spisu) vyplýva, že žalobcovi mala byť na účet vyplatená mzda za mesiac máj 2017 vo výške 670,40 eura, za mesiac jún 2017 vo výške 408,15 eura a za mesiac júl 2017 vo výške 404,17 eura, t.j. spolu suma 1.482,72 eura. Z Uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 15.1.2018 (č.l. 5 vyš. spisu) súd zistil, že žalovanému 2/ bolo vznesené obvinenie za prečin nevyplatenie mzdy a odstúpeného, pričom z Uznesenia o zrušení obvinenia zo dňa 19.1.2018 (č.l. 7 vyš. spisu) vyplýva, že vznesenie obvinenia žalovanému 2/ bolo zrušené.

8. K prípustnosti žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, súd prvej inštancie uviedol, že Civilný sporový poriadok priamo upravuje možnosť takejto žaloby, keďže v zmysle § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, pričom určenie neplatnosti výpovede vyplýva zo Zákonníka práce (§ 77). Žaloba o určenie neplatnosti výpovede teda bola procesne prípustná.

9. V konaní žalobca tvrdil, že výpoveďou z júna 2010 došlo k ukončeniu pracovnoprávneho vzťahu medzi ním ako zamestnancom a žalovaným 1/ ako zamestnávateľom, u ktorého žalovaný 2/ vykonával funkciu konateľa. Vo vzťahu k žalovanému 2/, ktorým je konateľ spoločnosti žalovaného 1/ (zamestnávateľa), mal súd prvej inštancie za to, že žaloba bola podaná proti pasívne vecne nelegitimovanému subjektu. Žalobca sa svojou žalobou domáhal nárokov súvisiacich s pracovnoprávnym vzťahom, ktorý existoval medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným 1/ ako zamestnávateľom. Žalovaný 2/ bol iba konateľom, ktorý v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 ZP robil ako štatutárny orgán právne úkony za zamestnávateľa v pracovnoprávnom vzťahu medzi žalovaným 1/ a žalobcom. Keďže žalobca v prípade žalovaného 2/ žaloval subjekt, ktorému z hmotného práva nevyplývajú voči žalobcovi povinnosti tvrdené v žalobe, súd žalobu proti žalovanému 2/ zamietol v celom rozsahu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie.

10. Pokiaľ ide o žalovaného 1/, tento bol v konaní pasívne vecne legitimovaným, pretože ide o zamestnávateľa žalobcu v rozhodnom období. Keďže žaloba bola súdu doručená dňa 28.8.2020, pričom pracovný pomer žalobcu sa mal skončiť výpoveďou z júna 2010, súd v rámci riešenia predbežnej otázky uzavrel, že žalobca podal žalobu až po uplynutí 2-mesačnej prekluzívnej lehoty podľa § 77 ZP, a preto súd nemal inú možnosť, ako žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou voči žalovanému 1/ zamietnuť bez toho, aby sa zaoberal otázkou platnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou.

11. Ďalším nárokom, ktorý si žalobca v konaní uplatnil, bol nárok na vyplatenie mzdy za mesiace január až október 2017, pričom výšku doplnil na informatívnom výsluchu dňa 10.8.2023 na sumu 500.000 eur. Súd prvej inštancie dodal, že nebol viazaný právnym posúdením veci zo strany žalobcu (ktorý uvádzal, že sa domáha náhrady mzdy), keď dospel k záveru, že podľa obsahu žaloby nejde o náhradu mzdy, ale o nevyplatenú mzdu. Súd prvej inštancie pritom vychádzal z toho, že v konaní bolo preukázané, že

pracovnoprávny vzťah medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným 1/ ako zamestnávateľom trval od 3.3.2014 do 31.7.2017, a teda v prípade nároku na zaplatenie sumy za mesiace január až júl 2017 išlo o nevyplatenú mzdu zo strany zamestnávateľa, a nie o náhradu mzdy. Zároveň išlo o nevyplatenú mzdu aj za mesiace august až október 2017, pretože žalobca v priebehu konania tvrdil, že jeho pracovný pomer trval až do októbra 2017 (hoci to v konaní nebolo preukázané), z čoho je zrejmé, že sa nedomáhal náhrady mzdy, ale zaplatenia nevyplatených mzd za uvedené obdobie.

12. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný 1/ ako zamestnávateľ nevyplatil žalobcovi ako zamestnancovi mzdu za mesiac máj 2017 v sume 670,40 eura, za mesiac jún 2017 v sume 408,15 eura a za mesiac júl 2017 v sume 404,17 eura, t.j. spolu sumu 1.482,72 eura. Uvedené mal súd za preukázané zo Zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 27.11.2017 (č.l. 1 vyš. spisu), Zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 23.1.2018 (č.l. 26 vyš. spisu) a Zápisnice o výsluchu svedka zo dňa 30.1.2018 (č.l. 35 vyš. spisu). Z uvedených listinných dôkazov vyplynulo, že tieto zachytávajú výpovede ako žalobcu, tak žalovaného 2/, po riadnom poučení o následkoch v prípade vedome nepravdivých údajov, ktorému poučeniu podľa zápisníc porozumeli, a preto súd prvej inštancie z uvedených zápisníc so zachytenými výpoveďami vychádzal. V súvislosti s uvedeným súd prvej inštancie poukázal na § 205 CSP (zápisnica z výsluchu v trestnej veci je verejnou listinou) a na § 191 CSP (vyhodnotenie v zápisniciach zachytených výpovedí v zmysle voľného hodnotenia dôkazov), pričom podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Obdo/51/2020 zo dňa 25.2.2021.

13. Keďže v konaní bolo preukázané, že napriek tomu, že v rozhodnom období (máj až júl 2017) pracovný pomer žalobcu u žalovaného 1/ trval a žalobcovi vznikol za uvedené obdobie nárok na zaplatenie mzdy v celkovej výške 1.482,72 eura, mu táto zo strany žalovaného 1/ ani na účet, ani v hotovosti vyplatená nebola, považoval súd prvej inštancie žalobu v tejto časti za dôvodnú.

14. V prípade nároku na nevyplatenú mzdu za mesiace august až október 2017 súd žalobu považoval za nedôvodnú, keďže v konaní bolo preukázané, že pracovný pomer vzniknutý dňa 3.3.2014 skončil dohodou ku dňu 31.7.2017, a preto po uvedenom dátume žalobca už na vyplatenie mzdy nemal nárok. Súd pritom vychádzal z výpovedí samotného žalobcu v trestnom konaní, keď jeho neskoršie tvrdenia o dlhšom trvaní pracovného pomeru boli v rozpore s uvedenými výpoveďami, a preto ich bolo potrebné považovať za účelové a navyiac ničím nepreukázané. Rovnako nebola žaloba dôvodná v časti nároku na nevyplatenú mzdu za mesiace január až apríl 2017, keďže zo Zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 27.11.2017 (č.l. 1 vyš. spisu), ako aj zo Zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 23.1.2018 (č.l. 26 vyš. spisu) vyplýva, že žalobcovi bola mzda za mesiace január až apríl 2017 vyplatená. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v časti nevyplatených mzd za mesiace január až apríl 2017 a za mesiace august až október 2017 zamietol.

15. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú výšku nevyplatených mzd 500.000 eur, súd prvej inštancie uviedol, že takáto výška nebola žalobcom žiadnym spôsobom preukázaná a z ničoho nevyplýva, keď naopak z výplatných pásov vo vyšetrovacom spise je zrejmá výška mzdy za mesiace máj až júl 2017, ktorá mala byť žalobcovi vyplatená, a síce za máj 2017 vo výške 670,40 eura, za jún 2017 vo výške 408,15 eura a za júl 2017 vo výške 404,17 eura, čo spolu predstavuje sumu 1.482,72 eura.

16. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti sumy 1.482,72 eura titulom nevyplatených mzd za mesiace máj až júl 2017 a zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi uvedenú sumu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu voči žalovanému 1/ (neplatenosť výpovede a v časti sumy prevyšujúcej sumu 1.482,72 eura) ako nedôvodnú zamietol.

17. Súd prvej inštancie nevykonal ďalšie dokazovanie navrhované žalobcom, a síce výsluch navrhnutých svedkov, ani žiadne ďalšie dokazovanie, keďže mal skutkový stav potrebný pre rozhodnutie dostatočne preukázaný vykonanými dôkazmi, a to najmä z vyšetrovacieho spisu. Súd dodal, že vzhľadom na doručovanie oboj žalovaným iba na fikciu doručenia, a teda ich nedostupnosť, nebolo možné vo vzťahu k ďalším listinným dôkazom aplikovať ustanovenie § 319 CSP. Zároveň z pripojeného vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že objektívne ani žiadne ďalšie dôkazy zadovážiť nemožno, z ktorého dôvodu bolo trestné stíhanie prerušené.

18. Súd prvej inštancie tiež dodal, že žalobu považoval za ustálenú tak, ako je to uvedené v rozsudku, pričom žalobca ďalšími podaniami svoj petit, ustálený na informatívnom výsluchu dňa 4.12.2020 a

doplnený o konkrétnu sumu na informatívnom výsluchu dňa 10.8.2023, nemenil, a to ani podľa označení podaní, ani podľa ich obsahu.

19. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 2 CSP, a vecne tým, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ bol žalovaný 1/ v konaní o určenie neplatnosti výpovede plne úspešný (keďže žaloba bola v tejto časti zamietnutá) a v konaní o zaplatenie nevyplatenej mzdy bol úspešnejší (keďže žalobcovi bola zo sumy 500.000 eur priznaná iba suma 1.482,72 eura). Súd však žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/ bol žalovaný 2/ v konaní plne úspešný (keďže žaloba bola vo vzťahu k nemu v celom rozsahu zamietnutá). Súd však žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Súd mal pritom za to, že v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, t.j. v súlade s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania, bolo v tomto prípade potrebné rozhodnúť o náhrade trov žalovaných 1/ a 2/ uvedeným spôsobom za použitia čl. 4 ods. 2 CSP (keď potrebného ustanovenia niet), t.j. za použitia princípu racionálneho zákonodarcu.

20. Proti tomuto rozsudku podal včas v celom rozsahu odvolanie žalobca s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil posudzujúc ho podľa obsahu ust. § 365 ods. 1 písm. e/ a f/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonal všetky ním navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Poukázal na bod 4 a bod 41 rozsudku, kde sú uvádzaní svedkovia a následne zdôvodnenie ich nevypočutia súdom. Mal za to, že ak by bola vypočutá čo i len polovica uvádzaných svedkov, títo by vniesli do jeho podania viac potvrdzujúcich informácií, resp. by ozrejmili danú situáciu, v ktorej sa zo strany žalovaných ocitol. Skutkový stav teda nebol dostatočne preukázaný, a preto ani neboli získané všetky potrebné dôkazy. Žalobca si je vedomý, že nevedel doložiť všetky potrebné listinné dôkazy (výplatné pásky, prac. zmluvy a pod.), pretože nimi nedisponuje, no z uvedeného dôvodu navrhoval výsluch relevantných osôb - svedkov. Títo by mohli potvrdiť, že výplaty za vykonanú prácu mu neboli vyplácané riadne, niekedy vôbec a taktiež aj to, že nebol platený riadne, ako kvalifikovaná osoba. Nevykonaním výsluchov dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam, a tým mu priznal odškodné, resp. doplatenie za tri odpracované mesiace. Takto vydaný rozsudok nemá žiadny vplyv na prepočet jeho starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou a žiadnym spôsobom nezlepší jeho zlú životnú situáciu i napriek tomu, že celý život riadne pracoval, čo bol aj hlavný dôvod podania žaloby. Ide mu len o spravodlivosť za roky vykonávanej práce.

21. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

22. V podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 31.7.2024 žalobca žiadal o predvolanie svedkov G. F. (účtovníčka), G. H. (vodič domiešavača), J. I. (strojník), B. G. (ex. účtovníčka), G. K. (admin. pracovníčka), ktorí vedú dosvedčiť, že z uvedenej spoločnosti bol neprávom prepustený, pracoval ako vodič strojník na domiešavači a plat poberal vo výške 500 až 600 eur, čo nezodpovedalo jeho kvalifikácii. Za dôležitú svedkyňu označil G. B., ktorá mu neposlala žiadne dokumenty ohľadom ukončenia jeho pracovného pomeru, čo bráni v reálnom výpočte jeho starobného dôchodku.

23. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) skôr, ako mohol pristúpiť k meritórnemu prejednaniu veci na základe podaného odvolania, musel podľa § 161 a § 378 ods. 1 CSP skúmať, či sú v odvolacom konaní splnené procesné podmienky, za ktorých môže rozhodnúť o odvolaní, a dospel k záveru, že to tak pri žalovanom 1/ nie je.

24. Predpokladom toho, aby bolo možné vo veci samej rozhodnúť, je splnenie procesných podmienok (§ 161 ods. 1 CSP), ktoré je súd povinný skúmať ex offa kedykoľvek počas konania. Medzi takéto podmienky patrí aj otázka, či subjekty, s ktorými koná, sú spôsobilé byť stranami sporu (§ 61 CSP).

25. Žalovaný 1/ je právnickou osobou, ktorej procesná subjektivita sa stotožňuje so spôsobilosťou na práva a povinnosti (§ 61 CSP). Právnická osoba zapísaná do obchodného registra zaniká výmazom z tohto registra (§ 20a ods. 2 OZ), čím stráca spôsobilosť na práva a povinnosti (§ 18 ods. 1 OZ). Výmaz právnickej osoby z obchodného registra je okamihom, keď dochádza k zániku jej právnej subjektivity, a teda aj procesnej subjektivity.

26. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, ktorá sa povinne skúma počas celého konania. Ak bola právnická osoba v priebehu konania (vrátane odvolacieho) vymazaná z obchodného registra bez určenia právneho nástupníctva, stratila procesnú subjektivitu, čo vyvoláva potrebu konanie zastaviť (§ 64 CSP).

27. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Trnava, oddiel: Sro, vložka číslo: 987/T, odvolací súd zistil, že žalovaný 1/ bol dňa 12.6.2024 vymazaný z obchodného registra bez právneho nástupcu, čím stratil procesnú subjektivitu. Odvolací súd preto odvolacie konanie voči žalovanému 1/ podľa poslednej vety § 64 v spojení § 378 ods. 1 CSP zastavil (výrok I).

28. Pokiaľ ide odvolanie žalobcu vo vzťahu k žalovanému 2/, odvolací súd po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e/ a f/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keď rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

29. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobu žalobcu domáhajúceho sa určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a zaplata nevyplatennej mzdy 500.000 eur voči žalovanému 2/ zamietol v celom rozsahu z dôvodu nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie.

30. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a zaplata sumy 500.000 eur titulom nevyplatennej mzdy voči žalovanému 2/, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne, presvedčivé a v relevantnom rozsahu vyčerpávajúce odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa už iba nasledovné:

31. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z roku 2010 je neplatné a zaviazal ich zaplatiť žalobcovi mzdu za obdobie január až október roku 2017 v sume 500.000 eur, ako aj priznania nároku na náhradu trov konania. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným 1/ ako zamestnávateľom vznikol pracovný pomer dňa 3.3.2014, ktorý bol ukončený dohodou ku dňu 31.7.2017. Žalobca pri svojich výsluchoch v trestnom konaní (vedenom pre prečin nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona na základe trestného oznámenia žalobcu) uviedol, že od začiatku roka 2017 mu žalovaný 2/ platil v hotovosti a z mesiacov január, február, marec a apríl mu vyplatil 2.000 eur, odvtedy mu nič nezaplatil, pričom nemal vyplatenú mzdu za máj 2017 v sume 670,40 eura, za jún 2017 v sume 408,15 eura a za júl 2017 v sume 404,17 eura, t.j. spolu sumu 1.482,72 eura. Žalovaný 2/ v trestnom konaní potvrdil dlh žalovaného 1/ na nevyplatennej mzde žalobcovi za máj 2017 vo výške 670,40 eura, za jún 2017 vo výške 408,15 eura a za júl 2017 vo výške 404,17 eura, t.j. spolu v sume 1.482,72 eura. Z výplatných pások žalobcu vyplynulo, že žalobcovi mala byť na účet vyplatená mzda za mesiac máj 2017 vo výške 670,40 eura, za mesiac jún 2017 vo výške 408,15 eura a za mesiac júl 2017 vo výške

404,17 eura, t.j. spolu suma 1.482,72 eura. Žalovanému 2/ bolo v trestnom konaní vznesené obvinenie za prečin nevyplatenie mzdy a odstupného, ktoré bolo uznesením zo dňa 19.1.2018 zrušené.

32. Súd prvej inštancie nevykonal ďalšie dokazovanie navrhované žalobcom, a síce výsluch navrhnutých svedkov, ani žiadne ďalšie dokazovanie, keďže mal skutkový stav potrebný pre rozhodnutie dostatočne preukázaný vykonanými dôkazmi, a to najmä z vyšetrovacieho spisu. Vzhľadom na doručovanie oboj žalovaným iba na fikciu doručenia, a teda ich nedostupnosť, nebolo tiež možné vo vzťahu k ďalším listinným dôkazom aplikovať ustanovenie § 319 CSP. Zároveň bolo z pripojeného vyšetrovacieho spisu zrejmé, že objektívne ani žiadne ďalšie dôkazy zadovážiť nemožno, z ktorého dôvodu bolo trestné stíhanie prerušené.

33. Žalobca v odvolaní namietal nesprávne zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, pretože nevykonal dokazovanie výsluchom navrhnutých svedkov, ktorí by mohli potvrdiť, že výplaty za vykonanú prácu mu neboli vyplácané riadne, niekedy vôbec a taktiež aj to, že nebol platený riadne, ako kvalifikovaná osoba. Nevykonaním výsluchov dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam, a tým mu priznal odškodné, resp. doplatenie za tri odpracované mesiace. Žalobca teda podal odvolanie (posudzujúc ho podľa obsahu) z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e), f) CSP.

34. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) Civilného sporového poriadku je pochybenie súdu, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné.

35. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

36. Vzhľadom skutočnosť, že predmetom odvolacieho konania je len uplatnený nárok žalobcu voči žalovanému 2/ (ako konateľovi zamestnávateľa žalobcu), keďže odvolacie konanie muselo byť voči žalovanému 1/ zastavené pre neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky – procesnej subjektivity (výroky I., II. a IV. napadnutého rozsudku), odvolací súd sa v rámci odvolacieho prieskumu mohol zaoberať už len vecnou správnosťou napadnutého rozsudku vo vzťahu k žalovanému 2/, t.j. výrokom III. napadnutého rozsudku a závislým výrokom V. o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/.

37. Odvolací súd rozhodujúc o podanom odvolaní za situácie, keď žalobca v časti v zamietnutia žaloby voči žalovanému 2/ neuviedol akúkoľvek odvolaciu argumentáciu, resp. napadnutý rozsudok v tejto časti nespochybnil, konštatuje, že súd prvej inštancie správne žalobu voči žalovanému 2/ zamietol v celom rozsahu z dôvodu absencie jeho pasívnej legitímácie v spore.

38. Súd prvej inštancie sa správne v prejednávanej veci zaoberal vecnou legitímáciou strán sporu. Je to totiž prvoradá otázka, ktorou sa súd musí v každom spore ex offio zaoberať. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou, sa vo všeobecnosti v civilnom sporovom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v spore rozhoduje. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca preukáže, že má subjektívne právo na plnenie od žalovanej strany ako nositeľa hmotnoprávnej povinnosti uplatnené v konaní. V opačnom prípade súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku aktívnej/pasívnej vecnej legitímácie bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom aktívnej/pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorý ale v spore nevystupuje ako strana.

39. Žalobca sa svojou žalobou domáhal nárokov súvisiacich s pracovnoprávnym vzťahom, ktorý existoval medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným 2/ ako zamestnávateľom. Žalovaný 2/ však bol iba konateľom zamestnávateľa žalobcu (žalovaného 1/), ktorý v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 ZP robil ako štatutárny orgán právne úkony za zamestnávateľa v pracovnoprávnom vzťahu medzi žalovaným 1/ a žalobcom.

40. Odvolací súd nemá dôvod odchyliť od právneho záveru súdu prvej inštancie, že žalobca v prípade žalovaného 2/ žaloval subjekt, ktorému z hmotného práva nevyplývajú voči žalobcovi povinnosti tvrdené v žalobe. Správne potom súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému 1/ zamietol v celom rozsahu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej vo vzťahu k žalovanému 2/ ako vecne správny (výrok III.), vrátane vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania (výrok V.), odvolacími dôvodmi žiadnej zo strán osobitne nenapadnutým, s použitím § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

41. Odvolacia argumentácia žalobcu týkajúca sa nevykonania navrhnutých dôkazov a nesprávne zisteného skutkového stavu by mohla mať význam len v rámci odvolacieho konania voči žalovanému 1/ ako zamestnávateľovi žalobcu, t.j. pasívne vecne legitímovanému subjektu. Keďže však odvolacie konanie muselo byť voči žalovanému 1/ zastavené, odvolací súd sa už touto odvolacou argumentáciou žalobcu zaoberať ani nemohol, keďže odpadol predmet odvolacieho konania a navyše by to bolo bez právneho významu.

42. O náhrade trov odvolacieho konania, s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP, rozhodol odvolací súd ex offa a v odvolacom konaní procesne úspešnému žalovanému 2/ náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi nepriznal (výrok III.), pretože v odvolacom konaní zostal žalovaný 2/ pasívny, náhradu trov konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli (R 72/2018). Pokiaľ ide o náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/, vzhľadom na to, že dôvodom zastavenia konania bola objektívna skutočnosť – zánik žalovaného 1/ bez právneho nástupcu počas odvolacieho konania, žiadnej zo strán sporu nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania, preto ani žiadna zo strán sporu nemôže mať právo na náhradu trov konania. Odvolací súd preto podľa čl. 4 ods. 1 základných princípov CSP vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, ktoré upravuje danú situáciu čo do obsahu a účelu najbližšie, a vyslovil, že žalobca a žalovaný 1/ nemajú navzájom právo na náhradu trov odvolacieho konania (výrok IV.).

43. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).